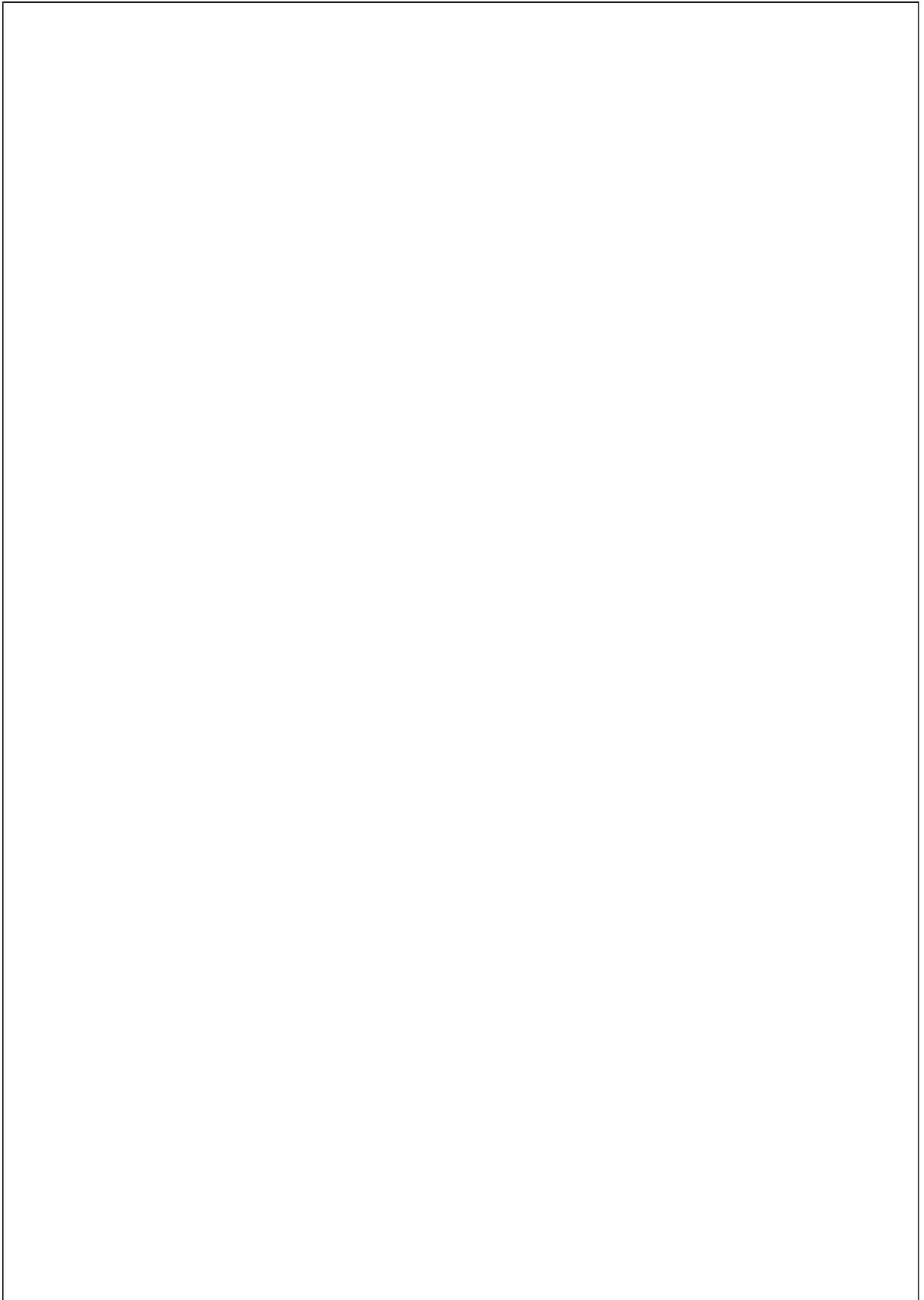

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/231629,Uroczystosc-wreczenia-Krzyzy-Wolnosci-i-Solidarnosci.html>
27.02.2026, 00:47

[Następny](#)

[Powrót](#)

Uroczystość wręczenia Krzyży Wolności i Solidarności

17 października 2025 roku w sali konferencyjnej Delegatury IPN w Kielcach zastępca prezesa IPN dr Mateusz Szpytma wręczył Krzyże Wolności i Solidarności działaczom antykomunistycznym z regionu świętokrzyskiego.

17.10.2025

[Krzyż Wolności i Solidarności NSZZ Solidarność Odznaczenia](#)

Krzyżem Wolności i Solidarności zostali odznaczeni:

1. Marek Zenon Głowacki
2. Mariusz Ryszard Górski
3. Adam Edward Jach
4. Jan Juszcze
5. Jan Pajdosz
6. Lucyna Łucja Rydzek
7. Jerzy Józef Skowron
8. Jacek Karol Szrek

pośmiertnie:

1. Tadeusz Wiktorowski

Zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr Mateusz Szpytma zaznaczył, że Krzyżem Wolności i Solidarności odznaczane są osoby, które przysłużyły się odzyskaniu wolności przez Rzeczpospolitą.

- Pamiętajmy, że działalność wielu z Was złożyła się na to, że po latach niewoli, dziś cieszymy się wolnym krajem. Było to obarczone wielkim ryzykiem

- dodał.

Uroczystość uświetnił występ młodych artystów - świętokrzyskich laureatów IX edycji ogólnopolskiego festiwalu Piosenki Niezlomnej i Niepodległej im. Henryka Rasiewicza „Kima”. Galę poprowadził dr Robert Piwko, naczelnik Delegatury IPN w Kielcach.

W uroczystości uczestniczyli również najbliżsi odznaczonych, reprezentanci lokalnych władz, parlamentu, organizacji pozarządowych czy świętokrzyskiej „Solidarności”. Wśród gości znalazła się także Cecylia Radoń, zastępca dyrektora Oddziału IPN w Krakowie.

* * *

Krzyż Wolności i Solidarności został ustanowiony przez parlament Rzeczypospolitej Polskiej 5 sierpnia 2010 r., równocześnie z aktem restytucji Krzyża Niepodległości, do którego chlubnych tradycji nawiązuje. Po raz pierwszy przyznano go w czerwcu 2011 r. przy okazji obchodów 35.

rocznicy protestów społecznych w Radomiu. Krzyż nadawany jest przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w PRL. Krzyże Wolności i Solidarności nadawane są działaczom opozycji antykomunistycznej z lat 1956-1989.

* * *

Marek Zenon Głowacki od 1980 r. pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Kieleckim Przedsiębiorstwie Instalacji Budownictwa. W okresie stanu wojennego i później brał udział w rozprowadzaniu nielegalnych materiałów bezdebitowych. W czerwcu 1988 r. w Wąchocku, w trakcie obchodów uroczystości związanej z upamiętnieniem Armii Krajowej, wspólnie z innymi rozpowszechnił ok. 500 sztuk ulotek sygnowanych przez „Konfederację Solidarności Walczącej”. Uczestniczył w „Mszach za Ojczyznę” i pielgrzymkach organizowanych przez Duszpasterstwo Ludzi Pracy. Od września 1988 r. do sierpnia 1989 r. Marek Zenon Głowacki był rozpracowywany przez SB z uwagi na to, że utrzymywał kontakty z członkami byłej „Solidarności” i „Solidarności Walczącej” w Kielcach. W styczniu 1989 r. z jego inicjatywy w Kieleckim Przedsiębiorstwie Instalacji Budownictwa powstała Komisja Założycielska NSZZ „Solidarność”.

Mariusz Ryszard Górski w latach 1982-1989 był zaangażowany w działalność organizacji Solidarność Walcząca Kielce - przekształconej w 1987 r. w Konfederację Solidarności Walczącej „SoWa” Kielce. Zajmował się kolportażem ulotek, rozklejaniem plakatów, malowaniem napisów antykomunistycznych na murach na terenie miasta. W październiku 1982 r. brał udział w akcji ustawienia i zabetonowania Krzyża Katyńskiego na Cmentarzu Partyzanckim w Kielcach. Inicjował upamiętnianie wydarzeń historycznych m.in. Marszu Szlakiem Pierwszej Kompanii Kadrowej przez pozostawianie pamiątkowych pocztówek na grobach legionistów. W latach 1984-1989 drukował w piwnicy swojego domu nielegalne wydawnictwa tj.: pismo „Wolność i Solidarność” (WiS) wydawane przez Solidarność Walcząca Kielce, następnie przez Konfederację Solidarności Walczącej „SoWa” Kielce, od 1989 r. pismo „Reflektor” - sygnowane przez NZS przy Wyższej Szkole Pedagogicznej w Kielcach.

Adam Edward Jach był członkiem NSZZ „Solidarność” w Przedsiębiorstwie Produkcji i Montażu Urządzeń Elektrycznych „Elektromontaż” w Kielcach. W ramach represji za prowadzoną działalność w dniu 5 listopada 1982 r. został powołany na trzymiesięczne szkolenie wojskowe w ramach czynnej służby wojskowej w 28 Pułku Czołgów Średnich w Czarnem.

Jan Juszcze pełnił funkcję przewodniczącego NSZZ „Solidarność” Wydziału Spiekalni Huty „Katowice” do dnia 13 grudnia 1982r. Po ogłoszeniu stanu wojennego brał udział w strajku, który trwał w Hucie w okresie od 13 do 25 grudnia 1981r. Organizował pomoc osobom internowanym i ich rodzinom. Został internowany w dniu 26 sierpnia 1982r. w Ośrodku Odosobnienia w Uhercach, gdzie przebywał do 15 października 1982 r. W 1983 r. wyjechał na pobyt stały do USA.

Jan Pajdosz brał udział w organizowaniu strajków na terenie Fabryki Łożysk Tocznych „Iskra” w Kielcach. W ramach represji za prowadzoną działalność został powołany w dniu 8 listopada 1982 r. do odbycia ćwiczeń w wojskowym obozie internowania w Budowie (JW nr 1013), gdzie przebywał do 2 lutego 1983 r.

Lucyna Łucja Rydzek jako katechетка pracująca w parafii pw. Wniebowzięcia NMP we

Włoszczowie, była jedną z osób najbardziej zaangażowanych w organizowanie i kierowanie strajkiem w Zespole Szkół Zawodowych we Włoszczowie w dniach 3-16 grudnia 1984 r., będącego protestem młodzieży przeciwko zdjęciu przez władze szkoły krzyży z sal lekcyjnych. 11 czerwca 1985 r. została zatrzymana przed budynkiem Sądu Rejonowego w Jędrzejowie i ukarana przez Kolegium ds. Wykroczeń przy Naczelniku Miasta i Gminy w Jędrzejowie grzywną, kosztami postępowania oraz podaniem orzeczenia do zakładu pracy. Pani Lucyna Łucja Rydzek w latach 1984-1989 brała udział w przygotowaniach Mszy św. za Ojczyznę we Włoszczowie, pieszych pielgrzymek do Częstochowy i spotkań mieszkańców z opozycjonistami przyjeżdżającymi do Włoszczowy, podczas których kolportowała krzyże, znaczki i plakietki o treści patriotycznej oraz ulotki i książki z tzw. „drugiego obiegu”.

Jerzy Józef Skowron aktywnie działał na rzecz założenia związku NSZZ „Solidarność” przy Zakładzie Transportu Przemysłu Mięsnego w Kielcach w sierpniu 1980 r. Pełnił funkcję przewodniczącego Komisji Zakładowej w miejscu pracy. Współpracował z Zarządem Regionu Świętokrzyskiego i działaczami „Solidarności” z innych części Polski. Po wprowadzeniu stanu wojennego nadal negatywnie wypowiadał się na temat rządu i PZPR, utrzymywał kontakt z byłymi działaczami „Solidarności”, prowadził działalność związkową poprzez kolportaż wydawnictw i ulotek o wrogiej ustrojowi treści. Został internowany w dniu 10 maja 1982 r. i osadzony w Areszcie Śledczym w Kielcach. W dniu 9 lipca 1982 r. został przeniesiony do Ośrodka Odosobnienia w Łupkowie. Na mocy amnestii zwolniony z internowania w dniu 23 lipca 1982 r. W 1983 r. wyjechał wraz z rodziną na pobyt stały do USA.

Jacek Karol Szrek był aktywnym członkiem NSZZ „Solidarność” w Fabryce Samochodów Specjalizowanych „Polmo SHL” w Kielcach. Za swój negatywny stosunek do władz partyjnych i rządu w dniu 5 listopada 1982 r. został powołany do odbycia ćwiczeń w Wojskowym Obozie Internowania w Czerwonym Borze (JW 3466), gdzie przebywał do 3 lutego 1983 r.

Tadeusz Wiktorowski, pracownik Fabryki Samochodów Ciężarowych w Starachowicach, w latach 1980-1982 był rozpracowywany przez funkcjonariuszy KW MO w Kielcach jako organizator akcji strajkowych i protestacyjnych w zakładzie pracy. Po wprowadzeniu stanu wojennego nie zaprzestał działalności w strukturach NSZZ „Solidarność” i brał udział w kolportażu nielegalnych materiałów na terenie Starachowic. W dniu 30 sierpnia 1982 r. został zatrzymany i osadzony w Areszcie Śledczym w Kielcach. W dniu 17 września 1982 r. postępowanie umorzono z uwagi na brak dostatecznych dowodów winy. W dniu 5 listopada 1982 r. został powołany na przymusowe ćwiczenia do wojskowego obozu internowania w Czerwonym Borze (JW. 3466), gdzie przebywał do 3 lutego 1983 r.

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Kielce

Kielce

Krzyż Wolności i Solidarności

Krzyż Wolności i Solidarności